

Minnesanteckningar från möte i Arbetsgrupp för Dewey 15-16 maj 2025

Närvarande: Harriet Aagaard, Linnea Andrée, Marie Hoen, Elna IsakssonMaria Jørgensen, Helena Lindblom, Markus Nolgren, Olof Osterman, Henrik Wallheim.

1. Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningar gicks igenom och godkändes.

2. EDUG

Harriet tyckte att [EDUG](#) som var i Leiden, Nederländerna 8-9 maj var ett bra möte. Det fanns intressanta programpunkter som länkande data, AI för översättning av DDK och ett förslag till förändring av 200. Mötet var inte positivt till en förändring av 200, även om förslaget teoretiskt sett var bättre än nuvarande organisation. Att göra en så stor förändring är ett stort arbete för biblioteken eftersom det också måste göras retroaktivt för att ge resultat. Markus påpekade att det är viktigt att så många länder och bibliotek som möjligt genomför ändringen i 200 för att samarbetet med att dela koder ska fungera på ett bra sätt. Helena saknade fortfarande plats för samisk religion. Det bör vi ge ett förslag om.

Helena tyckte även att den önskelista för utveckling av WebDewey som Jo Maxwell presenterade var intressant. Ett av önskemålen var att regler som finns högre upp i hierarkin skulle följa med till nummer längre ner. Bakgrunden till många problem är att tryckta utgåvor av DDK behöver spara plats.

Henrik påpekade att ljudet tidvis varit dåligt. Han höll med om att det var intressanta punkter och nämnde särskilt vad som händer med DDK som länkade data.

På mötet 9 maj berättade Carolina Delgado från företaget Referencistas i Colombia om översättningsarbetet till spanska. I Latinamerika/Sydamerika

använder 90 % av biblioteken DDK. I Spanien och Portugal använder biblioteken oftast UDK. Carolina Delgado har anlitats av OCLC för att översätta till Spanska och sitter nu hos OCLC i Columbus, Ohio i Förenta staterna.

3. Libris sök

Arbetsgruppen samlade synpunkter om betaversionen av Libris sök inför mötet 16 maj med Henrik Ardesjö, utvecklingsledare för projektet. Vilken funktionalitet behöver vi i Libris sök? Henrik W menade att vi borde dela upp synpunkterna i viktig funktionalitet i dagens Libris webbsök som vi inte vill förlora och i önskvärd utveckling. Viktigast för oss är att påpeka funktionalitet rörande klassifikation.

Det är viktigt att kunna söka både exakt och att kunna trunkera. För att kunna söka exakt behöver man kunna specificera att det är DDK-klassifikation. Det bör även finnas en avancerad sökning i ett särskilt fönster där det är tydligt vad som kan göras. Det räcker inte att sökmöjligheter finns, utan gränssnittet måste också hjälpa den som inte vet vad som är möjligt att söka på och göra det enkelt även för mindre vana användare att konstruera sammansatta sökfrågor. Detaljerade synpunkter finns i Bilaga 1. Den har även skickats till Henrik Ardesjö.

16 maj deltog Henrik Ardesjö digitalt. Han berättade om utvecklingsarbetet med Libris sök. Arbetet har skett agilt och de tar gärna emot synpunkter. Under 9 och 10 juni kommer att hållas en verkstad som man kan anmäla sig till.

Henrik W saknade en redigera-knapp för sökningar som funnit i tidigare versioner av betan.

Marie påpekade att undervisande bibliotekarier behöver veta hur tidsplanen ser ut. Oftast sker undervisning i början av terminerna och det är därför viktigt att det finns fungerande system då och att man inte byter system mitt i terminen.

4. Hur ska vi få folkbiblioteken att byta till DDK?

Mattias Persson, produktchef och chef för katalogisatörer på BTJ, deltog under punkten för att berätta om BTJ:s arbete. Mattias har haft diskussioner med KB om att klassificera med DDK. BTJ har sedan 6 månader en treårsplan för att få med mer DDK i sina katalogposter i Libris. BTJ gick med i Librissamarbetet 2019 med mål att Libris skulle bli en nationell katalog. Idag är det främst skolbibliotek som inte finns med.

Det finns stora utmaningar med att lägga in klassifikation och även hyllkod för böcker som ännu inte är utgivna eller som inte finns tillgängliga än. Förlagens uppgifter är inte alltid tillräckligt bra. Biblioteken önskar katalogposter tidigt och vill helst att hyllkoden är korrekt så medier kan bli fullt utrustade och inte behöver ändras på biblioteken. Mattias efterlyste en ny statusnivå i Libris som är något bättre än preliminär. Den frågan kan tas upp i kommande samtal med KB.

Harriet menade att det vore önskvärt att Bokinfo gjorde bättre poster och de även skulle klassificera med DDK.

Mattias berättade att BTJ nu kan skicka ut dubbla hyllkoder, både i SAB och i DDK, vilket underlättar en övergång från SAB till DDK. Det har t.ex. gjorts för Skåne Sydost och för Svedala.

Mattias menade att det behövs en samlad bild av vad vi vill åstadkomma med en övergång till DDK.

5. Arbetsgruppens framtid

Harriet planerar att gå i pension under 2026. Hon kommer att efterträdas av Lina Eriksson, som idag är katalogisatör på enheten Monografier och seriella resurser på KB. Det är en systemenhet till NB som också katalogiserar tryckt plikt. Harriet kommer att kunna överföra kunskap under hösten och Lina kommer även att delta i Arbetsgruppens möten. Henrik föreslog att vi försöker att ha ett tidigt fysiskt möte så att alla kan träffas på riktigt så snart som möjligt.

6. Övrigt

Vi bör ha schemat för höstens möten klart inför midsommar och sommarsemestrar. Harriet skickar ut förslag per e-post.

Marie har fått förfrågan om digital undervisning i DDK från Härryda bibliotek.

Bilaga 1

Libris sök

Synpunkter från [Arbetsgrupp för Dewey](#).

Klassifikation – kritisk funktionalitet

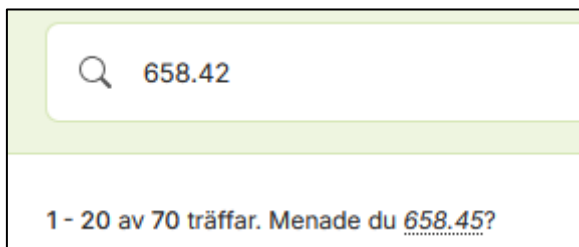
- Söka specifikt på DDK (m.fl. klassifikationssystem): Det måste gå att söka specifikt på klassifikation enligt ett visst system – DDK, SAB, m.fl. Det är inte samma sak som att klassifikationskoderna är sökbara i fritext. I Libris webbsök går det genom Utökad sökning att söka på klassifikation enligt DDK, SAB och UDK och det går också att söka på alla klassifikationer oavsett system. Använder man [sökkloder](#) går det att söka på ytterligare system:

Sökkod	Beskrivning	MARC-fält
SAB	SAB-klassifikation	084a, 880 Villkor: då 084a=kssb
DDC (DEWEY)	Dewey Decimal Classification (ordindex)	082ab, 880
DDC2 (DEWEY)	Dewey Sekundär DDC-klassifikation (Dewey Decimal Classification)	083a, 880
UDK	UDK-klassifikation (Universal Decimal Classification)	080a, 880
LCC	LC-klassifikation (Library of Congress)	050a
NLM	NLM-klassifikation (National Library Medicine)	060a
NAL	NAL-klassifikation (National Agricultural Library)	070a
WAKA	Ämneskategori (ordindex)	072a, 880
WKOV	Annan klassifikation (ordindex)	052/084/086a2, 880

- Trunkera en kod: Det måste gå att söka på både exakt klassifikationskod och på trunkerad kod. T.ex. måste det gå att göra en sökning på den exakta Deweyklassningen 658.4 och det måste också gå att göra en sökning på *658.4 och alla underordnade* (dvs. längre) klassifikationskoder. I Libris webbsök går detta att göra med sökkoden DDCT (kräver att man utesluter punkten):

DDCT:6584

- Klassifikationerna borde vara klickbara: Det borde gå att klicka på en klassifikationskod och därigenom göra en vidareökning på poster med den klassifikationskoden. Om man t.ex. klickar på ”658.4” ska man hitta alla poster med denna Deweykod. Detta behöver gå att göra trots att koden ligger som en sträng och inte länkad. Det går att göra i webbsök och även i [Lunds universitets katalog](#).
- Stavningshjälpen fungerar inte för siffror och bör därför inte visas. Gör man en sökning på t.ex. 658.42 är det bara irriterande och vilseledande att få den irrelevanta frågan ”Menade du 658.45?”.

- Även sekundär DDK-klassifikation måste vara sökbar och visas – i nuläget är den ingetdera. Se t.ex. posten för ISBN 9789130090082. I webbsök är sekundär DDK-klassifikation sökbar med sökkod DDC2. Sekundär DDK-klassifikation är en särskild egenskap i BIBFRAME/KBV:

- Visa vilket klassifikationssystem, inte bara koden: Det måste gå att se vilket klassifikationssystem de olika klassifikationerna tillhör, inte bara vilka koder som finns. I nedanstående exempel skulle det behöva synas att den första klassifikationen är enligt Dewey och de båda senare enligt SAB. En del koder

från olika system (t.ex. DDK och UDK) kan dessutom se identiska ut.

Klassifikation

658.4022, Doka, Qbaab

Upplageuppgiften (vilken upplaga av klassifikationssystemet som koden är satt enligt) är också intressant, men om det gick att visa all information i posten (se nedan) är det tillräckligt om den går att se där. Upplageuppgiften finns för Dewey i egenskapen Parallell upplagebeteckning/Upplagespecifik upphovsuppgift, för SAB i egenskapen Ingår i system:

▼ DDK-klassifikation:

- KOD
658.4022
- KLASSIFIKATIONSUPPLAGA
full
- PARALLELL UPPLAGEBETECKNING/UPPLAGESPECIFIK UPPHOVSUPPGIFT
23/swe

▼ Klassifikation:

- KOD
Qbaab
- INGÅR I SYSTEM

▼ Konceptsystem:

- KOD
kssb
- SAMMA SAK SOM
[term/kssb/8](#)
- VERSION
8

- Avancerad sökning – en särskild flik är användarvänligt. Det vore betydligt mer användarvänligt om det utöver den vanliga enkla sökrutan fanns en flik med ett särskilt gränssnitt för att konstruera avancerade sökningar där man på ett överskådligt sätt kan välja vilka fält man vill söka i och få hjälp att sätta samman sökningar (även booleska). Vi förstår att det kan uppfattas som ”modernt” att bara ha en sökruta, men en bibliotekskatalog är något annat än Google och det behövs ett gränssnitt som hjälper användarna att utnyttja de särskilda sökmöjligheter som ett metadataformat med hög granularitet erbjuder. Det nuvarande sökgränssnittet gör dessutom att det är krångligt och tidskrävande att konstruera sökningar med flera, fältspecifika sökparametrar.
- Automatgenerering SAB-DDK (måste synas att den är maskinellt genererad): Eftersom DDK bara använts i Sverige i dryga tiotalet år är det många poster som saknar Deweyklassifikation. Automatkonverteringen mellan Dewey och SAB som finns i webbsök behöver därför finnas även i Libris sök. Det behöver framgå när en klassifikationskod är automatgenererad och när den inte är det.

Ämnessökning & klassifikation – önskvärt (bra för slutanvändare)

Navigera i klassifikation – [WebDeweySearch](#) är bra, men borde vara integrerad.

Ämnessökning är svårt och bör utforskas mer.

Inte bara klassifikation – kritisk funktionalitet

Å, ä, ö och diakriter

Automatisk trunkering måste kunna slås av. Köl ska inte ge kola.

Visa all information i en ”post”: Eftersom all information i posterna inte visas behöver det finnas en vy där man kan se all information som finns. Ofta är det dessutom svårt att avgöra vad man fått träff på, vilket skulle lösas om man kunde se all information – såväl i KBV-formatet som i MARC-format.

En utforskning av sökning på ”köl”:

En fritextsökning på ordet *Köl* ger vid första anblicken en helt ok träfflista, men när vi tittar närmare på den ser vi att titlarna kommer i relevansordning och det är svårt att se vilken bok som är nyast.

Libris BETA

1 - 20 av 2 937 träffar

Relevans

Avgränsa till mina bibliotek
Lägg till bibliotek

Typ

- Text 2 657
- Rörlig bild 92
- Multimedia 85
- Ljud 54
- Noterad musik 31

Visa fler...

Format

- Instans 1 986
- Elektronisk 543
- Tryck 356
- Ljudinspelning 45
- Instans av stillbild 6

Visa fler...

Medverkan

- Jakub Kolas, 1882-1956 30
- Europeiska kol- och stålgame... 24
- Samuel Josef Agnon, 1888-19... 22
- Arbetsmiljöinstitutet 20

På tjärad köl : bruksbåtar för segel och rodd
Gunnar Nordlinder, 1946- (Författare)
Peter Skanse, 1951- (Redaktör)
Text • Svenska • 1984

På egen köl? : Gotlands sjöfart - från bronsåldern till mina egna erfarenheter
Sten Daun
Text • Svenska • 2010

Terrängordet köl (käl, kielas) : en betydelsehistorisk och -geografisk undersökning
Carl Lindberg, 1903-1973 (Författare)
Text • Svenska • 1941

Ihana on Altyn-köl
Kerttu-Kaarina Suosalmi
Raila Hämäläinen (Berättare)
Ljud • Finska • 2007

På egen köl till Paris
Jonas Forthmeier, 1952- (Författare)
Text • Svenska • 2019

Vänern runt på egen köl : en resa i ord och bild
Kjell Nylén, 1932- (Författare)

För den båt historiskt intresserade känns det också intressant att det finns nära på 3000 titlar som skulle kunna vara relevanta, så vi ändrar sortering från **Relevans** till **Nyast (utgivningsår)**.

Libris BETA

Q köll

1 - 20 av 3 134 träffar

↓ Nya (utgivningsår)

Q Hitta filter

☐ Avgränsa till mina bibliotek
Lägg till bibliotek

▼ Typ

- Text 2 836
- Rörlig bild 98
- Multimedia 92
- Ljud 57
- Noterad musik 32

Visa fler...

▼ Format

- Instans 2 128
- Elektronisk 581
- Tryck 370
- Ljudinspelning 47
- Instans av stillbild 6

Visa fler...

▼ Medverkan

- Jakub Kolas, 1882-1956 30
- Europeiska kol- och stålgame... 27
- Samuel Josef Agnon, 1888-19... 22
- Arbetsmiljöstitutet 22
- Sverige, Statens energimundi... 19

Heartstopper • Volume 1
Alice Oseman, 1994- (Författare)
Kola Krauze (Berättare)
Multimedia • Engelska • 2025

Fire & Blood
George R. R. Martin, 1948- (Författare)
Doug Wheatley (Illustratör)
Kola Krauze (Berättare)
Multimedia • Engelska • 2025

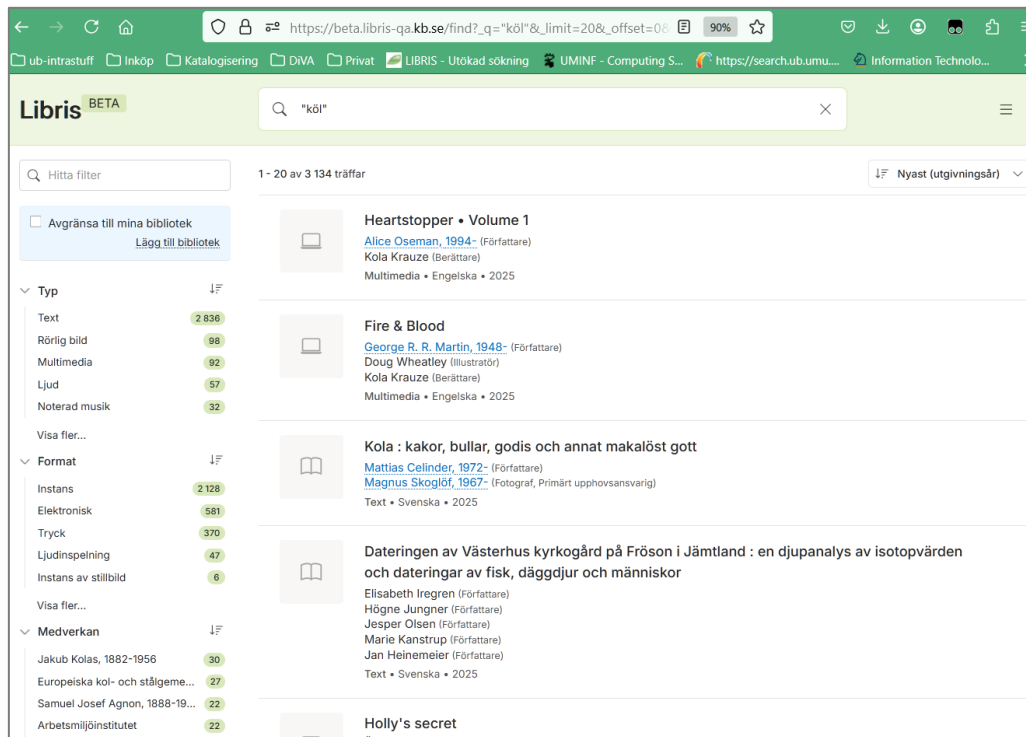
Kola : kakor, bullar, godis och annat makalöst gott
Mattias Celinder, 1972- (Författare)
Magnus Skoglöf, 1967- (Fotograf, Primärt upphovsansvarig)
Text • Svenska • 2025

Dateringen av Västerhus kyrkogård på Fröson i Jämtland : en djupanalys av isotopvärden och dateringar av fisk, däggdjur och människor
Elisabeth Iregren (Författare)
Högne Jungner (Författare)
Jesper Olsen (Författare)
Marie Kanstrup (Författare)
Jan Heinemeier (Författare)
Text • Svenska • 2025

Holly's secret
Översättning av Hollis geheimnis. • Tyska

Nu ser vår träfflista plötsligt inte lika intressant ut längre (och den har till och med utökats med ytterligare 100 träffar). Även om det kan vara en rolig bok på andra vis har ”Kola : kakor, bullar, godis och annat makalöst gott” inte mycket med båt att göra. Ljudböcker med inläsaren Kola Krauze är inte heller något vi är intresserade av. På de 10 första sidorna har vi fortfarande inte hittat någon båt bok bland träffarna. Även om vi filterar på ”text”, ”ej skönlitteratur” och ”svenska” måste vi bläddra flera sidor innan vi hittar någonting relevant. Att filtrera efter ämne tjänar ingenting till, då det sammansatta ämnesordet ”Sjöfart--historia” inte finns med i ämneslistan, eftersom för få träffar i listan har det som ämnesord.

Den vane googlaren tänker då: Aha! Jag sätter mitt sökord inom citattecken för att få en frassökning på det exakta ordet ”Köl”! Men det verkar inte spela någon roll. Träfflistan ser exakt likadan ut.

Detta beror på att bokstäverna ÅÄÖåö behandlas som AOao med diakriter. I gamla webb-Libris får en fritextsökning på ordet *Köl* 102 träffar (inklusive poster på ljud- och film-media) och flera av dessa fångas upp eftersom frasen ”*rätt köl*” finns med i sammanfattningen i flera av de skönlitterära posterna. I nya Libris webbsök är sammanfattningarna ännu inte sökbara ens vid en fritextsökning – något vi kanske ska vara glada över i dagsläget.

Dessutom sökte jag ju på ”*Köl*”, inte ”*Köla*”, så en automattrunkering har skett för att även inbegripa träffar på *Kola*. Denna automattrunkering sker även fast jag använt citattecken för att få träff på exakt den term jag söker efter.

Slutsats:

- I en svensk bibliotekskatalog måste svenska bokstäver kunna behandlas som de separata bokstäver de är.
- En mappning mellan ö och ø ska naturligtvis göras, dels för att vi ska kunna hitta danska böcker som ”Fra mast til køl : maritim håndbog”, dels för att våra nordiska grannar ska kunna använda sina tangentbord när de söker i Libris.
- Automatisk trunkering måste kunna slås av. ”Köl” ska inte ge ”kola”.